

Konvenció

A kínzás ellen • Megelőzés • Bizalom

Az Európa Tanácsot (továbbiakban ET) 1949-ben tíz ország alapította. Ma 32 tagországot tömörít. 1993 októberében ezek: *Ausztria, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Izland, Lengyelország, Lettország, Liechtenstein, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, San-Marino, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Törökország.*

Az ET *kormányközi szervezet*, amelynek tevékenysége három fő célkitűzésre összpontosul: *a pluralista demokrácia és az emberi jogok védelmére és erősítésére, a társadalom előtt álló problémák megoldásának keresésére, és az igazi európai kulturális identitás előmozdítására.* Az ET a védelem (katonai kérdések) kivételével minden jelentős európai problémával foglalkozik.

Az Európa Tanács döntéshozó testülete a *Miniszeri Bizottság*, amely a tagállamok külügyminisztereiből vagy azok képviselőiből áll. E testület döntései ajánlások vagy európai konvenciók és szerződések formájában kerülnek a tagállamok kormányai elé. A két utóbbi jogi eszköz kötelező jellegű az aláíró államok számára. A mai napig több mint 145 konvenciót dolgoztak ki, amelyek jelzik az ET tevékenységének konkrét eredményeit. Ezek közé tartozik az *Európai Konvenció a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozására* (továbbiakban konvenció) is.

Az ENSZ 1975-ös kínzás elleni nyilatkozata a kínzást az *emberi méltóság elleni támadásként* határozta meg. Kínzásként értelmezett minden olyan cselekményt, amelyet „szándékosan testi vagy lelki fájdalom kiváltása céljából alkalmaznak” valamivel szemben. (Fontos kiemelni, hogy a jogszerűen alkalmazott szankciók következtében jelentkező „testi és lelki fájdalom” nem minősül kínzásnak.) A nemzetközi tapasztalatok azonban azt mutatták, hogy a tilalom önmagában nem elegendő a jelenség megszüntetéséhez, ezért a hatékonyság elősegítésére a megfigyelő és jogorvoslati mechanizmusok mellett *megelőzési törekvések* is jelentkeztek. Ez hozta létre az ET keretében az *Európai Konvenciót a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozására*, amelyet 1987. november 26-án írtak alá és 1989. február 1-jén lépett hatályba. (A konvenciónak a fenti elnevezése szerepel az Európa Tanács hivatalos dokumentumaiban. A témával foglalkozó egyik kutató, *Weller Mónika* a konvenció

nevének magyar fordítását „*Kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzéséről szóló egyezmény*”-ként adja meg. Véleményünk szerint ez utóbbi plasztikusabban fejezi ki a konvenció lényegét, a megelőző jelleget. A tanulmány további részében ennek ellenére az ET hivatalos fordítói által használt fogalmat, a konvenciót használjuk rövidítésként.)

A kínzás tilalma az ember életét, testi és lelki épségét, az emberi méltóságot védi. A tilalom sérelme többnyire polgárháborús, diktatorikus, rendezetlen társadalmi viszonyok között, alárendeltségi helyzetben fordul elő. Ezért van különös jelentősége a szabadságuktól megfosztott személyek védelmének.

A *kínzás egyetemesen tiltott*, mégis sok országban alkalmazzák a közvélemény által megközelíthetetlen helyeken. Ennek elkerülésére merült fel, hogy a jogorvoslati jellegű *védelmet* ki kell egészíteni a *megelőzéssel*. Olyan szervezetet kell létrehozni, amely bármikor, bármely fogvatartási helyet – akár bejelentés nélkül is – meglátogathat, ezzel is elősegítve a szabadságuktól megfosztott személyek jogvédelmét.

Az első tervezetet *Jean-Jacques Guatier* svájci bankár javaslata alapján a Svájci Kínzás Elleni Bizottság és a Jogászok Nemzetközi Bizottsága készítette el 1982-ben. A következő évben javasolták az ET Miniszteri Bizottságának az egyezmény elfogadását. Ezt három év alatt átdolgozták az Európa Tanács szakértői, majd 1987. június 26-án egyhangúlag elfogadta a Miniszteri Bizottság. 1989. február 1-jén hatályba lépett a Konvenció.

Napjainkig *25 ország írta alá*, közülük Magyarország és Csehszlovákia kivételével valamennyi ratifikálta is (lásd a mellékletet). A ratifikálással teljesen új rendszert hoztak létre, amelyben egy független szakértőkből álló szerv bármikor hivatalból – és rendszeresen – látogatást tehet a tagállamok területén lévő olyan helyeken, ahol szabadságuktól megfosztott személyeket tartanak fogva. Joga van „behatolni” egy független állam területére, és ott széles ellenőrzési hatáskörrel rendelkezni az emberi jogok területén. Újdonság továbbá, hogy ez nem bírói szerv, feladata nem a jogsértések megállapítása és elítélése, hanem rendszeres ellenőrzésekkel a *jogsértések megelőzése*.

Kínzási Bizottság (CPT)

A konvenció által felállított *Kínzási Bizottság* (továbbiakban bizottság) fő feladata a kínzás – beleértve az embertelen, megalázó bánásmódot – megelőzése érdekében látogatások folytatása a szerződő felek joghatósága alatt található olyan helyeken, ahol közhatalom által szabadságuktól megfosztott személyek élnek. A látogatások eszközül szolgálnak az e személyek irányában tanúsított bánásmód

megvizsgálására, a tapasztalatok alapján javaslatételre az érintett államokban a védelem szélesítése érdekében.

A *bizottság nem bírói szervezet* a nemzetközi szerződés megsértéséből származó jogviták eldöntésére, hanem elsősorban *mechanizmus a rossz bánásmód megelőzésére*. Célja nem a konfliktus megoldása, hanem elkerülése, nem „elítél”, feladata nem az államok nyilvános bírálata. Együttműködésen alapuló javaslatokat tesz, elősegíti, hogy megtalálják a megfelelő megoldásokat az *elfogadható bánásmód* megvalósításához. A bizottság megvizsgálja a ténybeli helyzetet, a fogvatartás általános körülményeit, az ezt szabályozó normákat, a jogalkalmazásért felelős személyek és egyéb személyzet magatartását a fogvatartottakkal szemben, valamint a fogvatartottak szempontjait és panaszait.

A tapasztalatokat nem annak alapján értékeli, hogy egy helyzet jogos vagy jogtalan, hanem hogy az adott jelenség kiindulópontja lehet-e olyan tendenciának, illetve bánásmódnak, amelyet a bizottság nemkívánatosnak ítél. Így nemcsak azt vizsgálják, hogy történtek-e tényleges jogsértések, hanem figyelemmel vannak az „okokra” és előjelekre a jövőbeni lehetséges eseteknél.

Együttműködés és titkosság

A bizottság és az érintett állam illetékes hatóságai közötti együttműködés követelményét a konvenció 3. cikke kimondja, de áthatja ez az elv a többi rendelkezést is. Ennek jegyében zajlanak a látogatások, ennek biztosítását szolgálja az összekötő hivatalnok kinevezése és a *folyamatos párbeszéd a bizottság és a kormány között*. Az államok biztosítani kötelesek a bizottságnak a feladat végrehajtásához szükséges összes rendelkezésükre álló információt, teljeskörű tájékoztatást kell adniuk a közhatalom által szabadságtól megfosztott személyek fogvatartási helyéről, szabad bejutást kell biztosítaniuk a küldöttség tagjainak egyrészt az ország területére, másrészt a fogvatartási helyekre, és részükre ezen helyeken szabad mozgást kell biztosítaniuk. Az *együttműködés kötelezettség* is, ennek megszegése esetén a bizottság „szankciókat” alkalmazhat: ha az állam nem hajlandó együttműködni, vagy visszautasítja a javasolt módosításokat, akkor a bizottság kétharmados többséggel határozhat az elkészített jelentés nyilvánosságra hozataláról.

De a bizottságnak is kötelessége az együttműködés: az ilyen elmarasztaló határozat előtt lehetőséget kell biztosítani az érintett államnak álláspontja kifejtésére, másrészt figyelembe kell venni az állam nehézségeit is az ajánlások végrehajtása terén.

A *titkosság* vonatkozik a bizottság üléseire (zárt ülések), az ülésekről készített *jelentésekre*, a látogatásokon nyert *értesülésekre*, ezekről az államoknak kül-

dött jelentésekre, és ajánlásokra, de a bizottság munkájával kapcsolatos *egyéb iratokra* is. Nyilvános a bizottság éves munkájáról készített jelentés, de abban sem közölhetők bizalmas adatok. A látogatásokról készült jelentést a bizottság akkor teheti közzé, ha ahhoz az érintett állam hozzájárul, vagy azt maga kéri. Bizalmasan szerzett információkat azonban ilyenkor sem lehet közölni, és valamilyen konkrét személyt érintő adatokat is csak akkor, ha ehhez az érdekelt személy hozzájárul, vagy olyan módon történik a közlés, hogy a konkrét személyre nem lehet ráismerni. A titkosság azonban nem mehet a hatékonyság rovására, csak addig alkalmazható, amíg az együttműködést szolgálja, és nem jelent szemhunyást a nem megfelelő állapotok felett.

Az együttműködés és a titkosság mellett *harmadik fontos elem a bizalom*. A kormányok bizalmának elnyerése mellett szükség van a fogvatartási intézmények személyzetének és a fogvatartottaknak a bizalmára is. Ezen a téren elsődleges feladat a *megfelelő tájékoztatás* a látogatások céljáról, a bizottság feladatának jellegéről és hatásköréről. Fontos, hogy a jogalkalmazók és a fogvatartottakkal kapcsolatba kerülő személyek képzésében is nyújtsanak ilyen irányú ismereteket. A személyzet szempontjából ez azért fontos, hogy *ne érezzék a látogatást ellenségesnek*, amely eleve vádol, hanem *tudatosítani kell a bizottság tevékenységének megelőző jellegét*. Az ilyen irányú képzés továbbá a fogvatartottak jogainak jobb megismerését és így hatékonyabb tiszteletben tartását is elősegítheti. A fogvatartottak tájékoztatása pedig azért szükséges, hogy a látogatás ne keltsen megalapozatlan reményeket, majd pedig csalódást. A fogvatartottakkal történő beszélgetések iránt az is erősíti a bizalmat, hogy az az intézmény képviselőinek ellenőrzése nélkül zajlik.

A bizottság összetétele és működése

A bizottság a szerződő felek számával azonos számú tagból áll, akiket a Miniszteri Bizottság választ szavazattöbbséggel. A bizottsági tagokat négy évre választják és csak egyszer választhatják újra.

A bizottság tagjai *személyes minőségükben* vesznek részt a munkában, függetlenek és pártatlanok. A következő jellemvonásokkal kell rendelkezniük: *1. magas erkölcsi színvonal* (energikusság, döntőképeség, megfigyelőkészség, diplomáciai tehetség). *2. pártatlanság* (kormányhivatalnokok nem lehetnek a bizottság tagjai). *3. professzionalizmus* (széleskörű szakértelemmel a bizottságnak, mint egésznek kell rendelkeznie, a többi tulajdonsággal egyéenként). *4. rendel-*

kezésre állás (a tag bármikor elérhető legyen). 5. *bátorság* (a bizottság tagjai ne hunyjanak szemet az esetleges rendelkezések felett). Az időszakos látogatások országainak kiválasztására kialakították azt a módszert, hogy sorshúzással határozzák meg, hogy egy adott évben mely országokra kerül sor. A látogatások során pedig – noha az érintett ország révén választott bizottsági tag hasznos ismeretekkel rendelkezhet az adott országra vonatkozóan – a bizottság gyakorlata szerint az ilyen „állampolgárságú tag” részvétele a pártatlanság szempontjából nem kívánatos az adott látogatást lefolytató küldöttségben, majd pedig az összefoglaló elkészítésekor sem. Ez azonban nem zárja ki, hogy az ilyen személy adatokkal és tanácsokkal segítse a küldöttséget a látogatás előkészítésében.

A bizottság sajátos és legfontosabb tevékenysége a látogatások lefolytatása. Ennek több fajtáját különböztetjük meg.

Időszakos látogatások. A meglátogatandó országokat kezdetben sorshúzással választják ki az országok két kategóriájából, amit a lélekszám alapján határoznak meg. A bizottság el szeretné érni, hogy 1993 végére minden tagállamban lefolytassák az első látogatást és ezután a látogatások két évente kövessék egymást. A testület határozata és gyakorlata szerint a kisebb országokban a küldetés kb. egy hét tartamú, a nagyobb országokban két hétig is tarthat.

Eseti (ad hoc) látogatások. Lefolytatásáról a bizottság a hozzá érkezett közlések, egyének és csoportok jelzései alapján dönt, és az állam maga is kérheti a látogatást, hogy így vizsgálják ki az esetleges állításokat és tisztázzák a helyzetet.

Ellenőrzési látogatás. Ilyenkor azt vizsgálják, hogy az adott állam hogyan tett eleget a bizottság előző látogatásakor készített jelentés ajánlásainak. Ezt az ellenőrzést a gyakorlatban inkább a kormányoktól ebben a tárgyban megkívánt jelentéssel helyettesítik. Főként akkor kerülhet sor ilyen látogatásra, ha az érintett állam nem tesz megfelelő jelentést.

A küldöttség összetétele

Az egyezmény legalább két bizottsági tag részvételét írja elő, akiknek munkáját szükség szerint szakértők és tolmácsok segítik. A gyakorlatban azonban a bizottsági tagok ennél nagyobb számban vesznek részt a küldöttségben. A látogatások megkezdése előtt a bizottság úgy döntött, hogy a nagyobb országokba utazó küldöttségek öt bizottsági tagból, egy-két szakértőből, két titkársági tagból és szükség szerinti számú tolmácsból állnak, a kisebb országokba (ilyen Magyarország is) utazók pedig három-négy bizottsági tagból, egy szakértőből, egy vagy két titkársági tagból és tolmácsból.

A küldöttség szakmai összetételét a különleges szükségletek figyelembevételével határozzák meg. A bizottsági tagokat a *Hivatal* javasolja a küldöttségbe, de a teljes bizottság határoz. Nem vehet részt a küldöttségben az érintett állam révén választott tag. A bizottság nem alkalmaz állandó szakértőket, hanem esetileg speciális feladatokra jelölik ki azokat a titkárság által a bizottsági tagok javaslatainak figyelembevételével összeállított listáról. Személyük ellen az érintett állam kifogást emelhet (ellentétben a bizottsági tagokkal), de meg kell indokolnia. Az egyes intézményekben a látogatást nem az egész küldöttség végzi, hanem alcsoportokra oszlanak.

A látogatások menete

A bizottság választja ki a meglátogatandó helyeket, intézményeket. A kiválasztott intézmények listáját közlik az állammal, a küldöttség azonban nincs ehhez kötve, más intézményeket is meglátogathat. A fogvatartási helyek mellett néhány küldöttség látogatást tett rendőriskolákban és egyéb hasonló helyeken, ahol a *jogalkalmazásért felelős személyek képzése folyik*. A látogatás kezdetén, az országba érkezés után az első lépés, hogy a küldöttség találkozik a felelős hatóságok vezetőivel, egészen miniszteri szintig. Helyi szinten is, a meglátogatott intézményekben először a felelősökkel, a vezetőkkel és a személyzettel folytat beszélgetést a delegáció. A tények, körülmények megismerésére nemcsak a megfigyelés áll a küldöttség rendelkezésére, hanem a fogvatartott személyekkel való beszélgetés is. Ez az intézmény dolgozóinak kizárásával zajlik, nyelvi nehézségek esetén a küldöttség tolmácsa közvetít. A fogvatartottak – csakúgy mint más magánszemélyek, akikkel a küldöttség elbeszélget – nem kötelesek együttműködni, de mindig meg kell vizsgálni, hogy ez a döntés saját elhatározásuk eredménye-e, vagy esetleg félelemből nem hajlandók rá. A beszélgetések és az intéztlátogatások során a küldöttség tagjai jegyzeteket készíthetnek, de hang- és képrögzítő eszközöket a bizottság döntése szerint nem használhatnak.

Az egyes intézményekben tett látogatások után a delegáció ismét találkozik az intézmény vezetőivel, majd az egész látogatás legvégén az országos vezetőkkel. Ekkor lehetőség nyílik az első benyomások közlésére a küldöttség részéről, és esetleges további információk, észrevételek közlésére a hatóságok részéről. Mielőtt a küldöttség az adott országot elhagyná, megvitatják a delegáció vezetője által készített jelentésvázlatot, és kiosztják a feladatokat, hogy melyik részt ki dolgozza ki. A jelentés-tervezetet a bizottság elé terjesztik a látogatásra vonatkozó egyéb adatokkal és dokumentumokkal együtt. Ezt a bizottság megvizsgálja és *kialakítja a végleges jelentést*. A bizottság célul tűzte ki, hogy a látogatás befeje-

zését követő maximum hat hónapon belül terjesszék a jelentést az érintett állam kormánya elé. Eddig a jelentéseket konszenzussal fogadták el.

A jelentésekről

A jelentés összefoglalja az *eljárás mozzanatait, a megállapításokat, részletezi a meglátogatott intézményeket és hogy kikkel folytattak megbeszéléseket*. Bá- zisa a látogatás során tapasztalt tények felsorolása. Részletesen vizsgálja a fizi- kai körülmények mellett a bánásmódot is. Olyan részleteket is figyelembe vesz- nek, mint például a matracok állapota, a villanykapcsolók elhelyezése, a WC-hez jutás lehetősége, a börtön foglalkoztatási rendje, fizikai testgyakorlás illetve sza- bad levegőn tartózkodás lehetősége, egyéb zárkán belüli tevékenységek, a börtönlakók jogairól való tájékoztatást érintő kérdések, a fegyelmezésre vonatkozó rendelkezések. Kivizsgálják a személyi állomány durva bánásmódjára vonatkozó állításokat, ezekről tájékoztatást kérnek a hatóságoktól, megalapozottság ese- tén ajánlásokat tesznek a helyzet orvoslására és hasonló esetek elkerülésére.

Az *Egyesült Királyságnak* küldött jelentésben a strukturális reformokat sür- gető megállapítások mellett azt is megfogalmazták, hogy a börtönökben talált kö- rülmények elérik az embertelen, megalázó bánásmód szintjét a túlszűfolttság, a megfelelő orvosi ellátás és megfelelő börtönrezsím hiánya miatt. (1991.) A fel- tárt hiányosságok között szerepelt, hogy az eredetileg egy fő befogadására kiala- kított zárkákból három fogvatartottat helyeztek el huzamosabb ideig. (A zárkák nagysága 6,7-8,4 m²). A zárkák egy részében nincs víz és WC. Kevésnek tartot- ták a hetenkénti egyszeri törülközőcserét. Előírták, hogy a továbbiakban minden fogvatartottat lássanak el tiszta takaróval, biztosítsanak számukra törlőruhát.

A *dániai jelentés* kifejezetten „intézményspecifikus”. Többek között azt ész- revételezte a bizottság, hogy a fogvatartottak nem tudnak meghatározott rend sze- rint találkozni az intézet vezetőjével. Széleskörű kritikát kapott az *elkülönítő jel- legű elzárás gyakori alkalmazása és a biztonsági zárkák rendszere*. Megállapít- ható a szemlélet szigorúsága is. A vizsgált intézetben, ahol minden elítéltnak sa- ját, jól felszerelt zárkája van, találtak néhány nagyobb zárkát, ahová egyszerre több fogvatartottat is behelyeznek. Olyanokat, akik csak átmenetileg néhány ó- rát töltenek az intézetben. A bizottság biztosítékokat kért, hogy ezeket a helyisé- geket valóban csak ilyen célra alkalmazzák. A személyzet szekrényeiben talált 50 cm-es gumibotokat látva – alkalmazásukra vonatkozó panaszok nélkül is – biztosítékokat kértek, hogy azokat csak meghatározott, kivételes esetekben hasz- nálják. Észrevételezték azt is, ha a világítást túl erősnek tartották ahhoz, hogy a- kadályozza az elítéltet az alvásban.

Ausztriában kettő, négy, sőt a nyolc fogvatartottat befogadó zárkák gyakorlatát is elfogadhatónak minősítették. Problémaként azt vetették fel, hogy a szűkös helyen a kimosott ruhákat nem tudják kellő módon kitergetni, ugyanakkor nem akaszthatják ki az ablakba.

A finnországi jelentésben megállapították, hogy gyakran fordul elő elítéltek közötti erőszakos esemény. Több esetben találtak elhanyagolt és gondozatlan zárkát. A biztonsági elkülönítés alkalmazásánál előírták, hogy az intézet írásban közölje a fogvatartottal, miért kerül sor az elkülönítésre. Helytelenítették azt a gyakorlatot, hogy a veszélyesnek minősített többszörös visszaesők rendkívül hosszú időt, gyakran éveket töltenek ilyen körülmények között. Általános problémaként fogalmazták meg, hogy a WC-k a zárkákon kívül vannak, és azok megközelítéséhez éjszaka nincs elegendő megvilágítás. A zárkák méretének bemutatásakor a 4 m-t kevésnek, a 9 m-t megfelelőnek minősítették.

Hollandiában is hiányolták a magánelzárás írásos indoklását. A hosszú időre ide utaltak háromhavonkénti teljes felülvizsgálatát tartják indokoltnak, és indítványozták ennek bevezetését. Az egyszemélyes zárkák 10 m²-es méretét kifejezetten jónak minősítették.

A svédországi helyzetet elemezve kitértek arra, hogy nincs elegendő idegen nyelvet beszélő munkatárs az intézetekben, ezért – az egyébként nagyszámú – külföldi fogvatartottal nehézkes a kommunikáció. A WC-k zárkán kívüli elhelyezésével kapcsolatban megállapították, hogy éjszaka a – WC használatát megelőző – zárkanyitásra történő egyórás várakozási idő megengedhetetlenül hosszú. A fogvatartottak heti egyszeri telefonálási lehetőségét is kevésnek tartották.

Máltán az intézetek szellőzésének elégtelenségét tartották az egyik legnagyobb hibának. Napközben a 31-33 fokok hőmérséklet komoly megterhelést jelent úgy a fogvatartottaknak, mint a személyi állománynak. További problémaként jelezték, hogy a megvizsgált intézetekben találtak olyan körletrészeket, ahol nem teljesítenek állandó szolgálatot a felügyelők, és a zárkában nem alakítottak ki segélyhívó csengőket.

A fenti kiragadott példák azt érzékeltetik, hogy a látogatások alatti vizsgálatok rendkívül részletekbe menőek és alaposak. Minden esetben tekintettel vannak az adott állam aktuális helyzetére, az esetleges problémákra, azonban ez nem jelenti azt, hogy elnézőek lennének. A büntetés-végrehajtási intézetek ellenőrzése során mindenütt felmérik a fizikai körülményeket, a fogvatartottak kezelésével kapcsolatos programokat, az intézetek tisztaságát, az elhelyezési körülményeket, az elítéltek ruházatát, ezen belül az előzetes szakban lévő civilruha viselésének lehetőségeit, az egészségügyi ellátást, az oktatási lehetőségeket, a munkakörülményeket, a személyi állomány képzettségi színvonalát, a fogvatar-

A Konvenció aláírásának és ratifikálásának dátumai

Tagállamok	Aláírás	Ratifikálás	Bevezetés
Ausztria	1987. 11. 26.	1989. 01. 06.	1989. 05. 01
Belgium	1987. 11. 26.	1991. 07. 23.	1991. 11. 01
Ciprus	1987. 11. 26.	1989. 04. 03	1989. 08. 01.
Csehszlovákia*	1992. 12. 23.		
Dánia	1987. 11. 26.	1989. 05. 02.	1989. 09. 01.
Finnország	1987. 11. 26.	1990. 12. 20.	1991. 04. 01.
Franciaország	1987. 11. 26.	1989. 01. 09.	1989. 05. 01.
Németország	1987. 11. 26.	1990. 02. 21.	1990. 06. 01.
Görögország	1987. 11. 26.	1991. 08. 02.	1991. 12. 01.
Magyarország	1993. 02. 09.		
Izland	1987. 11. 26.	1990. 06. 19.	1990. 10. 01.
Írország	1988. 03. 14.	1988. 03. 14.	1989. 02. 01.
Olaszország	1987. 11. 26.	1988. 12. 29.	1989. 04. 01.
Liechtenstein	1987. 11. 26.	1991. 09. 12.	1992. 01. 01.
Luxemburg	1987. 11. 26.	1988. 09. 06.	1989. 02. 01.
Málta	1987. 11. 26.	1988. 03. 07.	1989. 02. 01.
Hollandia	1987. 11. 26.	1988. 10. 12.	1989. 02. 01.
Norvégia	1987. 11. 26.	1989. 04. 21.	1989. 08. 01.
Portugália	1987. 11. 26.	1990. 03. 29.	1990. 07. 01.
San-Marino	1987. 11. 26.	1990. 01. 31.	1990. 05. 01.
Spanyolország	1987. 11. 26.	1989. 05. 02.	1989. 09. 01.
Svédország	1987. 11. 26.	1988. 06. 21.	1989. 02. 01.
Svájc	1987. 11. 26.	1988. 10. 07.	1989. 02. 01.
Törökország	1988. 01. 11.	1988. 02. 26.	1989. 02. 01.
Egyesült Királyság	1987. 11. 26.	1988. 06. 24.	1989. 02. 01.

* Csehszlovákia utódállamai kérték felvételüket az Európa Tanácsba.

(A kimutatás az ET Információs és Dok. Központjának adatai alapján készült.)

tottak általános hangulatát, a jogorvoslati lehetőségeket, az állomány és az elítéltek kapcsolatát. A bizottság zárásként a jelentésben összefoglalja a tényeket és ajánlásokat, egyéb észrevételeket tesz és tájékoztatást kér különböző kérdésekről.

Magyar csatlakozás

Magyarország 1993. február 9-én aláírta a konvenciót. Az azóta eltelt időben még nem történt meg a ratifikálás, így természetesen a gyakorlati bevezetés sem. Biztosak vagyunk ugyanakkor abban, hogy hamarosan belépünk azon országok körébe, amelyek minden vonatkozásával együtt elfogadták a konvenció irányelveit, illetve vállalták az esetleges javaslatok megvalósítását. Véleményünk szerint a magyar büntetés-végrehajtás vállalni tudja az európai léptékű megmérettést azzal együtt, hogy intézeteink fizikai állapota több ponton nem felel meg a normának.

A konvenció aláírása, majd ratifikálása is kormányzati szintű lépés, így természetes, hogy a feltételek megteremtése sem várható a büntetés-végrehajtástól. A mi feladatunk, hogy a meglévő viszonyok között alakítsuk ki a legkedvezőbb fogvatartási körülményeket, a kezelés során pedig zárjuk ki annak a lehetőségét is, hogy megsértsük a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód, illetve büntetés megakadályozásáról szóló konvenció szellemiségét.

Ruzsonyi Péter